

Disposició final primera.

Es modifica la redacció dels articles de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del tribunal del jurat, que a continuació es detallen:

1. L'apartat quart de l'article 32 queda redactat de la manera següent:

«Si s'escau, el jutge pot ordenar l'acomodació al procediment que correspon quan no sigui aplicable al que regula aquesta Llei. Si considera que el que correspon és el que regula el títol II del llibre IV de la Llei d'enjudiciament criminal, acorda l'obertura del judici oral, si ho creu procedent, i remet la causa a l'audiència provincial o al jutge penal competent perquè prossegueixin el coneixement de la causa en els termes dels articles 785 i següents de la Llei esmentada.»

2. L'apartat segon de l'article 48.2 queda redactat de la manera següent:

«El magistrat president requereix les parts en els termes que preveu l'apartat 3 de l'article 788 de la Llei d'enjudiciament criminal, i cal atènyer-se, si s'escau, al que disposa l'apartat 4 del precepte esmentat.»

Disposició final segona.

Es modifica la redacció de l'article 435 de la Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar:

«A l'escrit de denúncia s'han d'exposar amb claredat els fets que la motiven, la persona o persones contra qui s'adreça i la responsabilitat penal presumpta en què es considera que s'ha incorregut.

A la denúncia, segons la naturalesa del delictes imputat, s'adjunten els documents a què es refereixen els paràgrafs següents. Quan no es puguin presentar, es manifesta l'oficina o l'arxiu judicial en el qual estan les actuacions originals. També s'acompanyen les llistes de testimonis i es designen les diligències de les actuacions que, si s'escau, han estat compulsades.

Si la responsabilitat criminal que s'intenta exigir és per algun dels delictes de prevaricació relatius a sentències injustes, es presenta amb l'escrit la còpia certificada de la sentència, la resolució judicial o la provisió injusta. A més, en l'escrit es fa expressió de les diligències de la causa que s'han de compulsar per comprovar la injustícia de la sentència, la resolució judicial o provisió que doni lloc a l'avantjudici.

Si la responsabilitat és per raó de retard maliciós a l'administració de justícia o negativa injustificada a jutjar, s'acompanyen amb l'escrit:

a) Les còpies dels presentats després d'haver transcorregut el termini legal, si la Llei ho fixa, per a la resolució o decisió de la pretensió judicial, expedient o causa pendent, demanant qualsevol dels interessats al jutge o tribunal que en conegui que els resolgui d'acord amb dret.

b) La certificació de la resolució judicial o la provisió dictades pel jutge o tribunal en què denega la petició per obscuritat, insuficiència o silenci de la Llei, o la que acrediti que el jutge o tribunal va deixar transcórrer quinze dies des de la petició o des de l'última, si se n'hi ha presentat més d'una, sense haver resolt les actuacions, ni haver-s'hi con-

signat i notificat a les parts la causa legítima que li ha impedit.

Si la responsabilitat és per raó de qualsevol altre delictes comès pel jutge o magistrat en l'exercici de les seves funcions, es presenta amb l'escrit de querrela el document que acrediti la perpetració del delictes o, si no n'hi ha, la llista dels testimonis formada de la manera que preveu l'article 656 de la Llei d'enjudiciament criminal.

Si el que promou l'avantjudici per qualsevol dels delictes expressats en els paràgrafs anteriors no pot obtenir els documents necessaris, ha de presentar, com a mínim, el testimoni de l'acta notarial estesa, per fer constar que els va reclamar al jutge o tribunal que hagués hagut de facilitar-los o manar expedir-los.»

Disposició final tercera.

Aquesta Llei entra en vigor als sis mesos de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin i facin complir aquesta Llei.

Madrid, 24 d'octubre de 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

20855 *LLEI 39/2002, de 28 d'octubre, de transposició a l'ordenament jurídic espanyol de diverses directives comunitàries en matèria de protecció dels interessos dels consumidors i usuaris. («BOE» 259, de 29-10-2002.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots el qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

En els últims anys la Comunitat Europea ha impulsat una ambiciosa política de protecció dels interessos dels consumidors i usuaris. La construcció efectiva del mercat interior, així com el seu bon funcionament, requereix normes comunes de protecció dels consumidors en un espai europeu sense fronteres interiors, en el qual les persones, les mercaderies, els capitals i els serveis circulen lliurement.

Per això, s'han aprovat nombroses directives referides a dos àmbits normatius que, sent diferents en diversos aspectes, tenen com a element comú la seva connexió directa amb els drets dels consumidors i usuaris: l'àmbit dels contractes d'adhesió, per una part, i el de l'activitat publicitària, per una altra. Així, i sense pretensió de ser exhaustius, s'han aprovat directives comunitàries referents a la publicitat dels medicaments, a la radiodifusió

televisiva, a les clàusules abusives als contractes fets amb consumidors, als viatges combinats o al crèdit al consum, entre altres.

Tanmateix, la Comunitat ha considerat que els mecanismes actualment existents per garantir el compliment d'aquestes directives no sempre permeten posar fi quan convé a les infraccions perjudicials per als interessos col·lectius dels consumidors.

D'altra banda, és ben cert que l'eficàcia de les mesures nacionals de transposició de les esmentades directives es pot veure mitigada quan les pràctiques il·lícites que es persegueixen tenen el seu efecte en un Estat membre diferent d'aquell en el qual s'han originat, amb el perjudici que això implica per al bon funcionament del mercat interior. En conclusió, és necessari aproximar les disposicions nacionals que permeten fer cessar aquestes pràctiques il·lícites.

Així, el Parlament Europeu i el Consell han aprovat la Directiva 98/27/CE, de 19 de maig de 1998, relativa a les accions de cessació en matèria de protecció dels interessos dels consumidors, Directiva que la present Llei trasllada a l'ordenament jurídic espanyol, en exercici de les competències que la Constitució atribueix a l'Estat en el seu article 149.1.6a i 8a.

Per portar a terme la transposició es modifiquen la Llei d'enjudiciament civil, les lleis substantives que regulen els àmbits sectorials en el quals la Directiva 98/27/CE demanda la introducció de l'instrument de l'acció col·lectiva de cessació i, finalment, es regula la qüestió de les entitats espanyoles habilitades en altres estats membres de la Comunitat Europea per a l'exercici de l'acció de cessació. Existeix un àmbit substantiu en el qual la Directiva 98/27/CE obliga a introduir l'acció col·lectiva de cessació que no ha estat prevista plenament en aquesta Llei: el de serveis de la societat de la informació i comerç electrònic (Directiva 2000/31/CE). La modificació que aquesta Llei instrumenta en la d'enjudiciament civil ja estableix el marc processal adequat perquè, una vegada introduïdes les accions de cessació en la legislació substantiva reguladora de l'àmbit referenciat, l'esmentat instrument de defensa dels interessos col·lectius dels consumidors i usuaris pugui ser efectivament utilitzat. Però s'ha de completar amb el corresponent text legislatiu que faci efectiva la transposició de la Directiva esmentada.

D'altra banda, i també responen a la preocupació per la protecció dels consumidors i en exercici de les competències estatals que acabem de referir, es traslladen en aquesta Llei al nostre ordenament intern la Directiva 98/7/CE, de 16 de febrer de 1998, que modifica la Directiva 87/102/CEE, relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres en matèria de crèdit al consum, i la Directiva 97/55/CE, de 6 d'octubre de 1997, que modifica la Directiva 84/450/CEE, sobre publicitat enganyosa, a fi d'incloure-hi la publicitat comparativa.

II

En els seus dos primers capítols, aquesta Llei regula l'acció de cessació, de manera que es constitueixi en un instrument efectiu per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris, amb les característiques jurídiques i l'àmbit d'aplicació assenyalats per la Directiva comunitària 98/27/CE. Per aconseguir aquest objectiu, la Llei modifica diversos cossos legals preexistents.

En primer lloc, el seu capítol I modifica la Llei d'enjudiciament civil, la reforma de la qual és necessària per fer no solament possible, sinó també eficaç, l'exercici

de l'esmentada acció, preveient aspectes tan essencials com l'exempció del deure de prestar caució o la imposició de multes coercitives dissuasives.

El capítol II modifica la legislació substantiva relacionada amb els àmbits concrets en els quals es pretén dispensar una adequada protecció tant dels interessos col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris mitjançant l'instrument de l'acció col·lectiva de cessació, a excepció dels àmbits referits a la publicitat il·lícita i al crèdit al consum, respecte dels quals l'acció col·lectiva de cessació s'introdueix als capítols III i IV, respectivament. Així mateix, es regula la important qüestió de les entitats espanyoles habilitades en altres estats membres de la Comunitat Europea per a l'exercici de l'acció de cessació.

La incorporació al nostre ordenament jurídic intern de les accions de cessació previstes per la normativa comunitària s'estableix sobre els criteris següents.

La modificació de la Llei d'enjudiciament civil permet atorgar a les entitats d'altres estats membres la capacitat per ser part i la legitimació necessàries per poder actuar en els processos que se segueixin davant dels tribunals espanyols i que portin causa de l'exercici d'una acció col·lectiva de cessació.

A fi de garantir la rapidesa dels procediments judicials en els quals s'exercitin les accions esmentades, aquests es tramiten pel judici verbal.

Perseguint el mateix propòsit enunciat en el paràgraf anterior, s'exceptua als processos en els quals s'exerciti una acció de cessació de l'obligació que existeix d'efectuar crides als perjudicats individuals que hi pugui haver en els processos promoguts per associacions de consumidors i usuaris per a la defensa dels seus drets i interessos.

D'altra banda, es necessita la competència territorial del jutge espanyol i s'estableix un sistema «ad hoc» de multes coercitives; les dues mesures van encaminades a reforçar l'efectivitat de l'acció de cessació.

Finalment, sent coherents amb el caràcter tuitiu que respecte dels consumidors té la Directiva 98/27/CE, de 19 de maig, el Tribunal, en determinats casos, pot eximir de prestar caució a qui hagi sol·licitat i obtingut una mesura cautelar en l'exercici d'una acció de cessació.

D'altra banda, l'acció de cessació que passen a recollir diverses lleis substantives persegueix un doble efecte: el de la condemna judicial a cessar en el comportament lesiu i el de la prohibició judicial de futura reiteració d'aquest comportament, i també es pot exercir quan la conducta ja hagi finalitzat, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar.

Els legitimats per a l'exercici d'aquesta acció són, amb caràcter general, els òrgans o les entitats públiques competents en matèria de defensa dels consumidors, les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i disposicions de desplegament, així com les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per protegir els interessos col·lectius i els interessos difusos dels consumidors i usuaris.

Pel que fa a les entitats habilitades espanyoles en altres estats membres de la Comunitat Europea per a l'exercici de l'acció de cessació, s'estableix una doble regulació.

Qualsevol entitat pública competent en matèria de consum que vulgui estar habilitada davant de la Comissió Europea per a l'exercici de les esmentades accions mitjançant la inclusió a la llista amb aquesta finalitat publicada en el «Diari Oficial de les Comunitats Europees» així ho ha de fer saber, a través de l'Institut Nacional del Consum, al Ministeri de Justícia, que ho ha de notificar a la Comissió.

Tanmateix, a les associacions de consumidors i usuaris, a més de la sol·licitud expressa en el sentit abans esmentat, se'ls exigeix que siguin presents en el Consell de Consumidors i Usuaris. El Ministeri de Justícia, complerts aquests requisits i a instància de l'Institut Nacional del Consum, ha d'efectuar la notificació preceptiva a la Comissió Europea.

III

Juntament amb això, i com ja s'ha assenyalat, aquesta Llei, en el seu capítol III, trasllada al nostre ordenament intern la Directiva 97/55/CE, de 6 d'octubre de 1997, que ha modificat la Directiva 84/450/CEE per incloure-hi la publicitat comparativa, així com la Directiva 98/27/CE pel que fa a l'acció col·lectiva de cessació en matèria de publicitat il·lícita.

La Directiva 97/55/CE considera que la publicitat comparativa pot estimular la competència entre els proveïdors de béns i serveis en benefici del consumidor, ja que permet demostrar objectivament els avantatges dels diferents productes comparats. Perquè aquesta forma de publicitat pugui ser utilitzada en condicions d'igualtat per totes les empreses que competeixen al mercat interior europeu és necessari aproximar les diferents legislacions nacionals, i establir unes regles comunes en tots els estats membres sobre la forma i el contingut de la publicitat comparativa.

La nostra Llei general de publicitat va incorporar a l'ordenació espanyola la Directiva 84/450/CEE del Consell, de 10 de setembre de 1984, sobre publicitat enganyosa. La Comunitat Europea va considerar necessari harmonitzar les disposicions dels estats membres en matèria de protecció contra la publicitat enganyosa, ja que aquesta publicitat pot distorsionar la competència al si del mercat interior. Es va considerar, a més, que la política de defensa dels consumidors exigia l'aprovació de mesures que els protegeixin contra les formes enganyoses de publicitat.

La Comunitat va posposar per a una segona fase la regulació de la publicitat comparativa. Això no obstant, la Llei general de publicitat de 1988 va regular aquesta forma de publicitat, i va establir els requisits d'objectivitat en els quals la publicitat comparativa de productes o serveis s'ha de basar per ser considerada lícita. D'acord amb la Llei, la publicitat comparativa que no s'ajusti als requisits esmentats es reputa com a publicitat deslleial i, en conseqüència, il·lícita.

De la confrontació de la Directiva 97/55/CE amb la regulació de la publicitat comparativa que conté la Llei general de publicitat de 1988 es desprèn que la nostra legislació nacional respon als plantejaments de la normativa comunitària, en el sentit que a Espanya la publicitat comparativa està permesa sempre que s'ajusti als requisits d'objectivitat en la comparació que assenyalava la Llei.

Això no obstant, la incorporació completa de la Directiva 97/55/CE al nostre ordenament requereix una modificació parcial de la Llei general de publicitat, per incloure-hi la relació íntegra de les condicions que ha de complir la publicitat comparativa per ser considerada lícita.

Finalment, en aquest mateix capítol III s'incorpora la pertinent modificació de la Llei general de publicitat, per traslladar la Directiva 98/27/CE pel que fa a l'acció col·lectiva de cessació en matèria de publicitat il·lícita.

IV

Finalment, el capítol IV d'aquesta Llei trasllada a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 98/7/CE, de 16

de febrer de 1998, que modifica la Directiva 87/102/CEE, referent al càlcul de la taxa anual equivalent, en disposar que el resultat de l'esmentat càlcul s'ha d'expressar amb una precisió d'almenys una xifra decimal i que l'interval entre les dates utilitzades s'ha d'expressar en anys o fraccions d'any, partint de la base que un any té 365 o 365,25 o 366 dies en el cas dels anys de traspàs, amb algunes precisions quant als dies, setmanes i mesos a fi d'assolir un grau més alt d'harmonització dels elements de cost del crèdit al consum i que el consumidor pugui comparar més bé els tipus d'interès efectius proposats per les entitats dels diferents estats membres, i assegurar un funcionament harmònic del mercat interior.

Juntament amb això, el capítol IV trasllada al nostre ordenament intern la Directiva 98/27/CE pel que fa a l'acció col·lectiva de cessació en matèria de crèdit al consum.

CAPÍTOL I

Modificació de la Llei d'enjudiciament civil

Article primer. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

Els articles 6, 11, 15, 52, 221, 249, 250, 711 i 728 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, es modifiquen en els termes següents:

Primer. S'addiciona un nou punt 8è a l'apartat 1 de l'article 6, amb la redacció següent:

«8è Les entitats habilitades d'acord amb la normativa comunitària europea per a l'exercici de l'acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris.»

Segon. S'afegeix un apartat 4 a l'article 11, que queda redactat en els termes següents:

«4. Així mateix, el ministeri fiscal i les entitats habilitades a què es refereix l'article 6.1.8è estan legitimades per a l'exercici de l'acció de cessació per a la defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris.»

Tercer. S'afegeix un apartat 4 a l'article 15, amb la redacció següent:

«4. Queden exceptuats del que disposen els apartats anteriors els processos iniciats mitjançant l'exercici d'una acció de cessació per a la defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris.»

Quart. S'afegeix un punt 16è a l'apartat 1 de l'article 52, que queda redactat de la manera següent:

«16è En els processos en què s'exerciti l'acció de cessació en defensa dels interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris, és competent el Tribunal del lloc on el demandat tingui un establiment, i, si no, el del seu domicili; si no té domicili en territori espanyol, el del lloc del domicili de l'actor.»

Cinquè. S'afegeix un apartat 2 a l'article 221 amb la redacció següent:

«2. En les sentències estimatòries d'una acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris

el Tribunal, si ho considera procedent, i amb càrrec al demandat, pot acordar la publicació total o parcial de la sentència o, quan els efectes de la infracció es puguin mantenir al llarg del temps, una declaració rectificadora.»

Sisè. Es modifiquen els punts 4t i 5è de l'apartat 1 de l'article 249, que queden redactats de la manera següent:

«4t Les demandes en matèria de competència deslleial, propietat industrial, propietat intel·lectual i publicitat, sempre que no versin exclusivament sobre reclamacions de quantitat, cas en què es tramiten pel procediment que els correspongui en funció de la quantia que es reclami. Això no obstant, cal atènyer-se al que disposa el punt 12è de l'apartat 1 de l'article 250 quan es tracti de l'exercici de l'acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris en matèria de publicitat.»

«5è Les demandes en les quals s'exercitin accions relatives a condicions generals de contractació en els casos que preveu la legislació sobre aquesta matèria, llevat del que disposa el punt 12è de l'apartat 1 de l'article 250.»

Setè. S'afegeix un punt 12è a l'apartat 1 de l'article 250, que resulta del tenor següent:

«12è Les que suposin l'exercici de l'acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i difusos dels consumidors i usuaris.»

Vuitè. L'article 711 queda redactat de la manera següent:

«Article 711. *Quantia de les multes coercitives.*

1. Per determinar la quantia de les multes que preveuen els articles anteriors, el Tribunal, mitjançant providència, ha de tenir en compte el preu o la contraprestació de l'acte de fer personalíssim que estableix el títol executiu i, si no hi consten o si es tracta de desfer el mal fet, el cost dinerari que al mercat s'atribueixi a aquestes conductes.

Les multes mensuals poden pujar a un 20 per cent del preu o valor i la multa única, al 50 per cent d'aquest preu o valor.

2. La sentència estimatòria d'una acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris ha d'imposar, tanmateix, una multa que oscil·li entre sis-cents i seixanta mil euros per dia de retard en l'execució de la resolució judicial en el termini assenyalat a la sentència, segons la naturalesa i la importància del dany produït i la capacitat econòmica del condemnat. La multa s'ha d'ingressar al Tresor Públic.»

Novè. S'afegeix un nou paràgraf a l'apartat 3 de l'article 728, amb la redacció següent:

«En els procediments en els quals s'exerciti una acció de cessació en defensa dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors i usuaris, el Tribunal pot dispensar el sol·licitant de la mesura cautelar del deure de prestar caució, ateses les circumstàncies del cas, així com l'entitat econòmica i la repercussió social dels diferents interessos afectats.»

CAPÍTOL II

Modificació de lleis sectorials per introduir-hi l'acció de cessació en defensa dels interessos dels consumidors i usuaris

Article segon. *Modificació de la Llei 7/1998, de 13 d'abril, de condicions generals de la contractació.*

Els articles 16 i 19 de la Llei de 7/1998, de 13 d'abril, de condicions generals de la contractació, es modifiquen en els termes següents:

Primer. L'article 16 queda redactat de la manera següent:

«Article 16. *Legitimació activa.*

Les accions que preveu l'article 12 poden ser exercitades per les entitats següents:

1. Les associacions o corporacions d'empresaris, professionals i agricultors que estatutàriament tinguin encomanada la defensa dels interessos dels seus membres.

2. Les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació.

3. Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

4. L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

5. Els col·legis professionals legalment constituïts.

6. El ministeri fiscal.

7. Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats esmentades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú, per a la defensa dels interessos que representen.»

Segon. L'article 19 queda redactat de la manera següent:

«Article 19. *Prescripció.*

1. Les accions col·lectives de cessació i retracció són, amb caràcter general, imprescriptibles.

2. Això no obstant, si les condicions generals s'han dipositat al Registre general de condicions generals de la contractació, les esmentades accions prescriuen al cap de cinc anys, computats a partir del dia en què s'hagi practicat el dipòsit i sempre que les condicions generals hagin estat objecte d'utilització efectiva.

3. Aquestes accions poden ser exercitades en tot cas durant els cinc anys següents a la declaració judicial ferma de nul·litat o no incorporació que es pugui dictar posteriorment com a conseqüència de l'acció individual.

4. L'acció declarativa és imprescriptible.»

Article tercer. *Modificació de la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.*

Primer. S'afegeix un nou article 10 ter a la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.

«Article 10 ter.

1. Contra la utilització o la recomanació d'utilització de clàusules abusives que lesionin interessos col·lectius i interessos difusos dels consumidors i usuaris es pot exercir l'acció de cessació.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la utilització o en la recomanació d'utilització d'aquestes clàusules i a prohibir la futura reiteració d'aquestes conductes. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si existeixen indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix aquesta Llei o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Segon. S'addiciona un nou article 10 quater a la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris:

«Article 10 quater.

1. L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors poden exercir accions de cessació en un altre estat membre de

la Comunitat Europea, quan estiguin inclosos a la llista publicada en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

El Ministeri de Justícia ha de notificar a la Comissió Europea cada una de les esmentades entitats, amb la seva denominació i finalitat, amb la sol·licitud prèvia dels esmentats òrgans o entitats, i ha de donar trasllat d'aquesta notificació a l'Institut Nacional del Consum.

2. Les associacions de consumidors i usuaris presents en el Consell de Consumidors i Usuaris poden exercir accions de cessació en un altre estat membre de la Comunitat Europea quan estiguin incloses a la llista publicada en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees", havent de sol·licitar de l'Institut Nacional del Consum la incorporació a l'esmentada llista.

El Ministeri de Justícia ha de notificar a la Comissió Europea cada una d'aquestes entitats, amb la seva denominació i finalitat, a instància de l'Institut Nacional del Consum.»

Tercer. S'afegeix una nova disposició addicional tercera a la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.

«Disposició addicional tercera. *Accions de cessació.*

1. A falta de normativa sectorial específica, davant les conductes d'empresaris o professionals contràries a la present Llei que lesionin interessos col·lectius o interessos difusos dels consumidors i usuaris es pot exercir l'acció de cessació.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta i a prohibir la seva futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si existeixen indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. La legitimació per a l'exercici d'aquesta acció es regeix pel que disposa l'article 11, apartats 2 i 3, de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

En qualsevol cas està legitimat el ministeri fiscal.»

Article quart. *Modificació de la Llei 26/1991, de 21 de novembre, sobre contractes fets fora dels establiments mercantils.*

S'afegeix un article 10 a la Llei 26/1991, de 21 de novembre, sobre contractes fets fora dels establiments mercantils, que queda redactat de la manera següent:

«Article 10. *Acció de cessació.*

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a la present Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a aquesta Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixen els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Article cinquè. *Modificació de la Llei 21/1995, de 6 de juliol, reguladora dels viatges combinats.*

Es modifica l'article 13 de la Llei 21/1995, de 6 de juliol, reguladora dels viatges combinats, i se li afegeix un nou article 14.

Primer. Es modifica l'article 13, que queda redactat en els termes següents:

«Article 13. *Acció de cessació.*

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a la present Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a aquesta Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si existeixen indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la comunitat europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos

dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Segon. S'afegeix un nou article 14, amb la redacció següent:

«Article 14. *Prescripció d'accions.*

1. Prescriuran pel transcurs de dos anys les accions derivades dels drets reconeguts en aquesta Llei.

2. L'acció de cessació és, tanmateix, imprescriptible.»

Article sisè. *Modificació de la Llei 42/1998, de 15 de desembre, sobre drets d'aprofitament per torn de béns immobles d'ús turístic i normes tributàries.*

Es modifica la rúbrica del capítol III del títol I de la Llei 42/1998, de 15 de desembre, sobre drets d'aprofitament per torn de béns immobles d'ús turístic i normes tributàries, i se li afegeix un article 16 bis, amb la redacció següent:

«CAPÍTOL III

Incompliment dels serveis i acció de cessació

Article 16 bis. *Acció de cessació.*

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a la present Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a la present Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar l'esmentada llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Article setè. *Modificació de la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament.*

Amb la rúbrica «de l'acció de cessació», s'afegeix un nou títol XI a la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicament, comprensiu dels nous articles 120 i 121, amb la redacció següent:

«TÍTOL XI

De l'acció de cessació

Article 120. *Sol·licitud prèvia a l'exercici de l'acció de cessació.*

1. Quan una publicitat de medicaments d'ús humà sigui contrària a aquesta Llei, a les seves disposicions de desplegament o a la Llei general de sanitat, i afecti els interessos col·lectius o difusos dels consumidors i usuaris, en poden sol·licitar la cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) Les entitats d'altres estats membres de la comunitat europea a què al·ludeix l'article 121.

d) Els titulars d'un dret o d'un interès legítim.

2. La sol·licitud es fa per escrit, de manera que permeti tenir constància fefaent de la data, de la recepció i del contingut.

3. La cessació pot ser sol·licitada des del començament fins al final de l'activitat publicitària.

4. Dins dels quinze dies següents a la recepció de la sol·licitud, el requerit ha de comunicar al requeridor de forma fefaent la seva voluntat de cessar en l'activitat publicitària i procedir efectivament a la cessació.

5. En els casos de silenci o negativa, o quan no hagi tingut lloc la cessació, el requeridor, prèvia justificació d'haver efectuat la sol·licitud de cessació, pot exercir l'acció que preveu l'article següent.

6. Tant la sol·licitud com la voluntat de cessar o, si s'escau, la negativa a cessar en l'activitat publicitària, ha de ser comunicada a l'autoritat sanitària competent en matèria de control de publicitat de medicaments.

Article 121. *Acció de cessació.*

1. Es pot exercir l'acció de cessació, sense necessitat d'haver complert el que estableix l'article anterior, contra les conductes en matèria de publicitat de medicament d'ús humà contràries a aquesta Llei, a les seves normes de desplegament o a la Llei general de sanitat que lesionin interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a les normes esmentades a l'apartat anterior i a prohibir-ne la reiteració futura. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

S'ha de comunicar a l'autoritat sanitària competent en matèria de control de la publicitat de medicaments tant la interposició de l'acció, com la sentència que, si s'escau, es dicti.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per protegir els interessos col·lectius i els interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

e) Els titulars d'un dret o interès legítim.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Article vuitè. *Modificació de la Llei 25/1994, de 12 de juliol, per la qual s'incorpora a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 89/552 CEE, sobre la coordinació de disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a l'exercici d'activitats de radiodifusió televisiva.*

S'afegeix un nou capítol VII, amb els nous articles 21 i 22, a la Llei 25/1994, de 12 de juliol, per la qual s'incorpora a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 89/552 CEE, sobre la coordinació de disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a l'exercici d'activitats de radiodifusió televisiva, amb la redacció següent:

«CAPÍTOL VII

De l'acció de cessació

Article 21. *Sol·licitud prèvia a l'exercici de l'acció de cessació.*

1. Quan qualsevol persona física o jurídica infringeixi el que estableix aquesta Llei, i lesioni els interessos col·lectius o difusos dels consumidors

i usuaris, es pot sol·licitar a aquesta persona que cessi en el seu comportament il·lícit:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea a les quals al·ludeix l'article 22.

d) Els titulars d'un dret o d'un interès legítim.

2. La sol·licitud es fa per escrit, de manera que permeti tenir constància fefaent de la data, de la recepció i del contingut.

3. La cessació pot ser sol·licitada des del començament fins al final del comportament il·lícit.

4. Dins dels quinze dies següents a la recepció de la sol·licitud, el requerit ha de comunicar al requeridor de manera fefaent la seva voluntat de cessar en aquest comportament i procedir efectivament a la cessació.

5. En els casos de silenci o negativa, o quan no hagués tingut lloc la cessació, el requeridor, amb la justificació prèvia d'haver efectuat la sol·licitud de cessació, pot exercir l'acció que preveu l'article següent.

Article 22. Acció de cessació.

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a aquesta Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris, sense necessitat d'haver complert el que estableix l'article anterior.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a aquesta Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per

ser part, sense perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

e) Els titulars d'un dret o d'un interès legítim.

Totes les entitats esmentades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

CAPÍTOL III

Modificació de la Llei general de publicitat

Article novè. *Transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 97/55/CE, per la qual es modifica la Directiva 84/450/CEE sobre publicitat enganyosa, a fi d'incloure-hi la publicitat comparativa.*

L'article 6 de la Llei 34/1988, d'11 de novembre, general de publicitat, es modifica, i s'hi afegeix un nou article 6 bis, tot això amb la redacció següent:

Primer. Es modifica l'article 6, que queda de la manera següent:

«Article 6.

És publicitat deslleial:

a) La que pel seu contingut, forma de presentació o difusió provoca el descrèdit, la denigració o el menyspreu directe o indirecte d'una persona o empresa, dels seus productes, serveis, activitats o circumstàncies o de les seves marques, noms comercials o altres signes distintius.

b) La que indueix a confusió amb les empreses, activitats, productes, noms, marques o altres signes distintius dels competidors, així com la que faci ús injustificat de la denominació, sigles, marques o distintius d'altres empreses o institucions, o de les denominacions d'origen o indicacions geogràfiques d'altres productes competidors i, en general, la que sigui contrària a les exigències de la bona fe i a les normes de correcció i els bons usos mercantils.

c) La publicitat comparativa quan no s'ajusti al que disposa l'article següent.»

Segon. S'introdueix un nou article 6 bis amb la redacció següent:

«Article 6 bis.

1. Als efectes d'aquesta Llei, és publicitat comparativa la que al·ludeixi explícitament o implícitament a un competidor o als béns o serveis que aquest ofereix.

2. La comparació està permesa si compleix els requisits següents:

a) Els béns o serveis comparats han de tenir la mateixa finalitat o satisfer les mateixes necessitats.

b) La comparació es fa de manera objectiva entre una o més característiques essencials, pertinents, verificables i representatives dels béns o serveis, entre les quals es pot incloure el preu.

c) En el cas de productes emparats per una denominació d'origen o indicació geogràfica, denominació específica o especialitat tradicional garantida, la comparació només es pot efectuar amb altres productes de la mateixa denominació.

d) No es poden presentar béns o serveis com a imitacions o rèpliques d'altres als quals s'apliqui una marca o nom comercial protegit.

e) Si la comparació fa referència a una oferta especial s'ha d'indicar la seva data d'inici, si no ha començat encara, i la del final.

f) No es pot treure un avantatge indegut de la reputació d'una marca, d'un nom comercial o d'un altre signe distintiu d'algun competidor, ni de les denominacions d'origen o indicacions geogràfiques, denominacions específiques o especialitats tradicionals garantides que emparin productes competidors. Tampoc es pot treure un avantatge indegut, si s'escau, del mètode de producció ecològica dels productes competidors.

3. En les professions col·legiades en què, en virtut del que disposa l'article 8.1 d'aquesta Llei, sigui aplicable una norma especial o un règim d'autorització administrativa prèvia en relació amb la seva activitat publicitària, la publicitat comparativa dels seus serveis professionals s'ha d'ajustar al que disposi l'esmentada norma o règim.

Els requisits que d'acord amb aquesta Llei ha de tenir la publicitat comparativa per ser considerada lícita han de ser exigits, en tot cas, per la normativa especial a què es refereix el paràgraf anterior, la qual pot establir a més altres limitacions o prohibicions de l'ús de comparacions en la publicitat.

4. L'incompliment dels requisits que preveu l'apartat 2 d'aquest article i, en general, qualsevol publicitat deslleial que indueixi a error als consumidors, té la consideració d'infracció als efectes que preveu la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.»

Article desè. *Transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 98/27/CE pel que fa a l'acció col·lectiva de cessació en matèria de publicitat il·lícita.*

Els articles 25 i 26 de la Llei 34/1988, d'11 de novembre, general de publicitat, es modifiquen, i s'afegeix un nou article 29, tot això en els termes següents:

Primer. Es modifica l'article 25, que té la redacció següent:

«Article 25.

1. Qualsevol persona natural o jurídica que resulti afectada i, en general, els qui tinguin un dret subjectiu o un interès legítim poden sol·licitar de l'anunciant la cessació o, si s'escau, la rectificació de la publicitat il·lícita.

2. Quan una publicitat il·lícita afecti els interessos col·lectius o difusos dels consumidors i usuaris, poden sol·licitar de l'anunciant que cessi o es rectifiqui:

a) L'Institut Nacional de Consum i els òrgans o entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea a què al·ludeix l'article 29.

d) Els titulars d'un dret o d'un interès legítim.

3. La sol·licitud es fa per escrit, de manera que permeti tenir constància fefaent de la seva data, de la seva recepció i del seu contingut.»

Segon. Es modifica l'article 26, que queda de la manera següent:

«Article 26.

1. La cessació pot ser sol·licitada des del començament fins al final de l'activitat publicitària.

2. Dins dels quinze dies següents a la recepció de la sol·licitud, l'anunciant ha de comunicar al requeridor de manera fefaent la seva voluntat de cessar en l'activitat publicitària i procedir efectivament a la cessació.

3. En els casos de silenci o negativa, o quan no hagi tingut lloc la cessació, el requeridor, amb la justificació prèvia d'haver efectuat la sol·licitud de cessació, pot exercir l'acció que preveu l'article 29.»

Tercer. S'afegeix un nou article 29, amb la redacció següent:

«Article 29.

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a aquesta Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris, sense necessitat d'haver complert el que estableix l'article 26.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a aquesta Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin témer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per protegir els interessos col·lectius i els interessos difusos dels consumidors que estiguin habilitades mitjançant la inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sense perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

e) Els titulars d'un dret o d'un interès legítim.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'aquestes, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

CAPÍTOL IV

Modificació de la Llei de crèdit al consum

Article onzè. *Transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 98/7/CE, que modifica la Directiva 87/102/CEE relativa a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres en matèria de crèdit al consum.*

Es modifica l'article 18 de la Llei 7/1995, de 23 de març, de crèdit al consum, se li afegeix una disposició addicional única i se'n modifica l'annex, en els termes següents:

Primer. S'afegeixen dos últims paràgrafs a l'article 18, amb la redacció següent:

«Sense perjudici de l'aplicació general de la fórmula matemàtica esmentada en el paràgraf anterior, mitjançant una Ordre del ministre d'Economia es poden establir les hipòtesis de càlcul oportunes per determinar la TAE en els supòsits en què no es conegui qualsevol dels elements necessaris per a la seva aplicació en el moment de la concessió de l'operació de crèdit.

El Banc d'Espanya pot establir les indicades hipòtesis de càlcul amb l'habilitació expressa prèvia mitjançant una Ordre del ministre d'Economia.»

Segon. S'afegeix una disposició addicional única del tenor següent:

«La indicació de la taxa anual equivalent és obligatòria, en els termes que preveu aquesta Llei, no només quan el préstec és concedit per una entitat financera o un empresari espanyol, sinó quan el concedent és una entitat estrangera, sempre que el contracte estigui sotmès a la legislació espanyola o presenti un punt de connexió amb aquesta o amb la legislació d'un altre Estat de la Unió Europea.»

Tercer. Es modifica el contingut de l'annex, i queda redactat en els termes següents:

«ANNEX

I. Càlcul de la taxa anual equivalent (TAE) de costos o de rendibilitats

La taxa anual equivalent (TAE), a què es refereix l'article 18 d'aquesta Llei, es calcula d'acord amb la fórmula matemàtica següent:

$$TAE = (1+i_k)^k - 1$$

En què k és el nombre de vegades que l'any conté al període de temps elegit entre dos pagaments consecutius. Depèn de la freqüència amb què es realitzin les disposicions o el càlcul de les quantitats que s'han de pagar (així, si es realitzen cada mes, k és 12, si es realitzen cada trimestre, k és 4, si es realitzen cada quadrimestre, és 3, si es realitzen cada semestre, k és 2, etc.).

i_k simbolitza la taxa efectiva corresponent al període de temps elegit entre dos pagaments consecutius (període del terme). Aquest període ha de coincidir amb l'elegit per expressar els t_n i els t_m continguts a la fórmula que segueix. La taxa i_k es calcula (bé algebraicament bé per aproximacions

successives, bé mitjançant un programa d'ordinador) utilitzant la fórmula següent:

$$\sum_{n=1}^x D_n (1+i_k)^{-tn} = \sum_{m=1}^y R_m (1+i_k)^{-tm}$$

en què:

D_n = La quantia de la disposició o lliurament número n .

R_m = La quantia del pagament número m per amortització, interessos o altres despeses incloses en el cost o rendiment efectiu de l'operació.

n = El nombre de disposicions o lliuraments simbolitzats per D .

m = El nombre de pagaments simbolitzats per R .

t_n = Temps transcorregut des de la data d'equivalència elegida fins a la disposició o lliurament n .

t_m = Temps transcorregut des de la data d'equivalència elegida fins a la del pagament m .

Σ = El signe indicatiu de la suma.

x = El número d'ordre de l'última disposició o lliurament simbolitzada per D .

y = El número d'ordre de l'últim pagament simbolitzat per R .

Observacions:

a) Sense perjudici de les hipòtesis que calgui fer, les quanties dels termes de les fórmules anteriors són les que derivin del contracte o de l'exemple representatiu a què es refereixen.

b) Les sumes abonades per ambdues parts en diferents moments no són necessàriament iguals i no són abonades necessàriament amb intervals iguals.

c) La data inicial és la del primer lliurament o disposició.

d) L'interval entre les dates utilitzades en el càlcul s'ha d'expressar en anys o fraccions d'any. S'ha de partir de la base que un any té 365 o 365,25 dies o 366 en el cas dels anys de traspàs, 52 setmanes o 12 mesos de la mateixa durada. També s'ha de partir de la base que cada un d'aquests mesos de la mateixa durada té 30,41666 dies (és a dir 365/12).

e) El resultat del càlcul s'ha d'expressar amb una precisió, almenys, d'una xifra decimal. S'aplica la norma següent per a l'arrodoniment d'una xifra determinada: si la xifra que figura al lloc decimal següent a la xifra decimal determinada és superior o igual a 5, la quantitat de xifra decimal determinada s'arrodoneix a la xifra superior; en altre cas s'arrodoneix a la xifra inferior.

f) L'aplicació de les fórmules i observacions anteriors han de donar uns resultats idèntics al dels exemples presentats a l'apartat II d'aquest annex.

II. Exemples de càlcul

A) Càlcul de la taxa anual equivalent (TAE) basat en el calendari 1 any = 365 dies o 366 dies per als anys de traspàs.

1. Exemple primer: una persona A presta a una persona B una suma de 1.000 euros l'1 de gener de 1994, i aquesta es compromet a tornar en un pagament únic 1.200 euros l'1 de juliol de 1995,

és a dir, 1,5 anys o 546 (=365 +181) dies després de la data del préstec.

En aquest exemple:

$D_n = 1.000$ euros en el moment o la data inicial (data de l'equivalència elegida).

$t_n = 0$.

$R_m = 1.200$ euros.

$t_m = 546/365$.

$k = 1$ (si el període elegit per fer els pagaments —en aquest cas el càlcul dels interessos— i per tant expressar els t_n i t_m és l'any).

Per tant:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 1.200 (1 + i_k)^{-546/365}$$

$$1 + i_k = 1,129620377$$

$$i_k = 0,129620377$$

$$TAE = (1 + i_k)^1 - 1$$

$$TAE = (1 + 0,129620377) - 1 = 0,129620377$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 13 per 100 (o a 12,96 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

2. Exemple segon: una persona A presta l'1 de gener de 1997 a una persona B 1.000 euros, i li reté per concepte de despeses administratives 50 euros, de manera que el préstec és, en realitat, 950 euros. La persona B es compromet a pagar 1.200 euros per devolució de capital i pagament d'interessos l'1 de juliol de 1998.

En aquest cas l'entrada o disposició per al prestatari són 950 euros.

Per tant:

Ara $D_n = 950$.

$$950 = 1.200 (1 + i_k)^{-546/365}$$

$$1 + i_k = 1,169026$$

$$i_k = 0,169026$$

$$TAE = 0,169026$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 16,9 per 100 (o a 16,90 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

3. Exemple tercer: una persona A presta a la persona B 1.000 euros, l'1 de gener de 1997, i aquesta es compromet a tornar-los en dos pagaments de 600 euros cada un, al cap d'un any i de dos anys respectivament.

En aquest cas:

$D = 1.000$ euros.

$t_n = 0$.

$R_m = 2$ pagaments de 600 euros cada un.

$t_m = 1$ any i 2 anys respectivament.

Per tant:

$$1.000 = 600 (1 + i_k)^{-365/365} + 600 (1 + i_k)^{-730/365}$$

En efectuar els càlculs algebraics s'obté $TAE = 0,1306623$.

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 13,1 per 100 (o a 13,07 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

4. Exemple quart: la persona A presta a la persona B 1.000 euros, l'1 de gener de 1997, i aquesta es compromet a realitzar els següents pagaments

per reemborsament de capital i càrregues financeres per cancel·lar-lo:

Al cap de tres mesos (0,25 anys o 90 dies): 272 euros.

Al cap de sis mesos (0,5 anys o 181 dies): 272 euros.

Al cap de dotze mesos (1 any o 365 dies): 544 euros.

Total: 1.088 euros.

En aquest cas:

$$1.000 = 272 (1 + i_k)^{-90/365} + 272 (1 + i_k)^{-181/365} + 544 (1 + i_k)^{-365/365}$$

$$TAE = 0,13226$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 13,2 per 100 (o a 13,23 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

B) Càlcul de la taxa anual equivalent (TAE) basat en un any normalitzat 1 any =365 dies, o 365,25 dies, 52 setmanes, o 12 mesos iguals.

1. Exemple u: una persona A presta a una persona B 1.000 euros, i aquesta es compromet a tornar en un pagament únic 1.200 euros en un any i mig (és a dir, $1,5 \times 365 = 547,5$ dies, $1,5 \times 365,25 = 547,875$ dies, $1,5 \times 366 = 549$ dies, $1,5 \times 12 = 18$ mesos, o $1,5 \times 52 = 78$ setmanes).

En aquest cas:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 1.200 (1 + i_k)^{-547,5/365} = 1.200 (1 + i_k)^{-547,85/365,25} = 1.200 (1 + i_k)^{-18/12} = 1.200 (1 + i_k)^{-78/52} = 1.200 (1 + i_k)^{-1,5}$$

$$i_k = 0,129243$$

$$TAE = (1 + i_k)^1 - 1 = 0,129243$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 12,9 per 100 (o a 12,92 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

2. Exemple dos: una persona A presta a una persona B 1.000 euros, i pel cobrament de despeses administratives se li retenen 50 euros, de manera que el préstec és en realitat de 950 euros. La persona B es compromet a pagar 1.200 euros un any i mig després de la data del préstec.

En aquest cas:

$$950 = 1.200 (1 + i_k)^{-547,5/365} = 1.200 (1 + i_k)^{-547,85/365,25} = 1.200 (1 + i_k)^{-18/12} = 1.200 (1 + i_k)^{-78/52} = 1.200 (1 + i_k)^{-1,5}$$

$$TAE = 0,168526$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 16,9 per 100 (o a 16,85 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

3. Exemple tres: una persona A presta a una persona B 1.000 euros i aquesta es compromet a tornar-li 600 euros al cap d'un any i 600 euros al cap de dos anys per reemborsament del capital prestat i per interessos.

En aquest cas:

$$1.000 (1 + i_k)^0 = 600 (1 + i_k)^{-365/365} + 600 (1 + i_k)^{-730/365} = 600 (1 + i_k)^{-365,25/365,25} + 600 (1 + i_k)^{-730,5/365,25} = 600 (1 + i_k)^{-12/12} + 600 (1 + i_k)^{-24/12} = 600 (1 + i_k)^{-52/52} + 600 (1 + i_k)^{-104/52} = 600 (1 + i_k)^{-1} + 600 (1 + i_k)^{-2}$$

$$TAE = 0,13066$$

Aquesta quantitat s'arrodoneix a 13,1 per 100 (o a 13,07 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).

4. Exemple quatre: una persona A presta a una persona B 1.000 euros, i aquesta es compromet a realitzar els següents pagaments per reemborsament de capital i càrregues financeres per cancel·lar-lo.

a. Al cap de tres mesos (0,25 anys/13 setmanes/91,25 dies/91,3125 dies): 272 euros.

b. Al cap de sis mesos (0,5 anys/26 setmanes/182,5 dies/182,625 dies): 272 euros.

c. A cap de dotze mesos (1 any/52 setmanes/365 dies/365,25 dies): 544 euros.

Total: 1.088 euros.

En aquest cas:

$$1.000 = 272(1 + i_k)^{-91,25/365} + 272(1 + i_k)^{-182,5/365} + 544(1 + i_k)^{-365/365} = 272(1 + i_k)^{-91,3125/365,25} + 272(1 + i_k)^{-182,625/365,25} + 544(1 + i_k)^{-365,25/365,25} = 272(1 + i_k)^{-3/12} + 272(1 + i_k)^{-6/12} + 544(1 + i_k)^{-12/12} = 272(1 + i_k)^{-13/52} + 272(1 + i_k)^{-26/52} + 544(1 + i_k)^{-52/52} = 272(1 + i_k)^{-0,25} + 272(1 + i_k)^{-0,5} + 544(1 + i_k)^{-1}.$$

TAE = 0,13185.

Aquesta xifra s'arrodoneix a 13,2 per 100 (o a 13,19 per 100 si es prefereix una precisió de dues xifres decimals).»

Article dotzè. *Transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 98/27/CE pel que fa a l'acció col·lectiva de la cessació en matèria de crèdit al consum.*

S'afegeix un nou article 20 a la Llei 7/1995, de 23 de març, de crèdit al consum, del tenor següent:

«Article 20. *Acció de cessació.*

1. Es pot exercir l'acció de cessació contra les conductes contràries a aquesta Llei que lesionin els interessos tant col·lectius com difusos dels consumidors i usuaris.

2. L'acció de cessació es dirigeix a obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta contrària a aquesta Llei i a prohibir-ne la futura reiteració. Així mateix, l'acció es pot exercir per prohibir la realització d'una conducta quan aquesta hagi finalitzat al temps d'exercir l'acció, si hi ha indicis suficients que facin tèmer que es pot reiterar de manera immediata.

3. Estan legitimats per exercir l'acció de cessació:

a) L'Institut Nacional del Consum i els òrgans o les entitats corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.

b) Les associacions de consumidors i usuaris que compleixin els requisits que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, o, si s'escau, la legislació autonòmica en matèria de defensa dels consumidors.

c) El ministeri fiscal.

d) Les entitats d'altres estats membres de la Comunitat Europea constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius i dels interessos difusos dels consumidors, que estiguin habilitades mitjançant la seva inclusió a la llista publicada amb aquesta finalitat en el "Diari Oficial de les Comunitats Europees".

Els jutges i tribunals han d'acceptar la llista com a prova de la capacitat de l'entitat habilitada per ser part, sens perjudici d'examinar si la seva finalitat i els interessos afectats legitimen l'exercici de l'acció.

Totes les entitats citades en aquest article poden comparèixer en els processos promoguts per una altra qualsevol d'elles, si ho consideren oportú per a la defensa dels interessos que representen.»

Disposició transitòria única. *Tramitació dels processos iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.*

Els processos iniciats per l'exercici de les accions de cessació que recull la Llei 34/1988, d'11 de novembre, general de publicitat, i la Llei 7/1998, de 13 d'abril, de condicions generals de la contractació, que hagin començat abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei es continuen substanciant pels tràmits del judici ordinari.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les normes del mateix rang o inferior en el que contradiguin o s'oposin a aquesta Llei.

Disposició final única. *Fonament constitucional.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat de conformitat amb l'article 149.1.6a i 8a de la Constitució.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 28 d'octubre de 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

20858 *REIAL DECRET 1074/2002, de 18 d'octubre, pel qual es regula el procés d'elaboració, circulació i comerç d'aigües de beguda envasades.* («BOE» 259, de 29-12-2002.)

Els requisits sanitaris exigibles a les aigües potables de consum públic i a les aigües de beguda estaven regulats, respectivament, mitjançant els reials decrets 1138/1990, de 14 de setembre, i 1164/1991, de 22 de juliol, modificat pel Reial decret 781/1998, de 30 d'abril, disposicions que van incorporar a l'ordenació espanyola les corresponents directives comunitàries 80/778/CEE, 80/777/CEE i 96/70/CE.

La Unió Europea, mitjançant la Directiva 98/83/CE, del Consell, de 3 de novembre de 1998, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà, ha dut a terme una actualització de la normativa vigent fins ara, atès el caràcter transcendent que la idoneïtat sanitària de les aigües de beguda representa per a la salut humana. Perseguint la uniformitat de criteris i exigències aplicables als dos tipus d'aigües esmentats,